

Het heiligenboek

Sterke vrouwen. Geen macht, maar medeleven (2) Tom Zwaenepoel

Eeuwenlang is Elisabeth van Thüringen als een van de populairste heiligen in Duitsland voor de adel een voorbeeld en waarschuwing, voor het volk hoop. Vaak wordt ze afgebeeld met drie kronen die ze verdiende: de kroon van de martelaren om haar boetedoening, de kroon van de maagden om haar zuiverheid en de kroon van de predikers om haar goede voorbeeld. De drie kronen verwijzen ook naar de drie levensperiodes waarin ze in heiligheid uitblinkt: in haar maagdelijke staat, als echtgenoot en als weduwe.

In een brief aan kardinaal Péter Erdő, primaat van Hongarije, naar aanleiding van de achthonderdste verjaardag van Elisabeth van Thüringen, schrijft paus Benedictus XVI (27 mei 2007): „Ontelbare mensen volgden in de loop van de eeuwen haar voorbeeld en zagen in haar een voorbeeld van radicaal geleefde christelijke deugden in huwelijk, familie en ook als weduwe. Ook persoonlijkheden uit de politiek lieten zich door haar inspireren en zetten zich in voor de verzoening onder de volkeren in.” Of hoe het geloof ook zijn dankbare sporen kan trekken in politieke en maatschappelijke aangelegenheden.

In haar voetsporen treden enkele vrouwen met aanzien. Een van hen is Eleonore van Engeland. Zij is een Franse prinses uit de Provence die op veertienjarige leeftijd met de Engelse koning Hendrik III huwt. Door haar goede opleiding is ze voor hem een waardevolle raadgeefster. Beiden slagen erin orde in het chaotisch land te brengen. Hendrik verzekert vrede in zijn rijk, Eleonore ontfermt zich over het volk. Ze geeft persoonlijk brood en soep aan armen en zieken, schenkt geld om goede leerkrachten en missionarissen te vormen, sticht kerken en kloosters. Wanneer Hendrik in 1264 wordt gevangen genomen, stelt ze een leger samen, neemt de leiding over en slaagt ze erin hem te bevrijden. Na zijn overlijden in 1272 neemt ze het regentschap voor haar zoon Eduard I over, tot deze van de kruistocht terugkeert. Ze verlaat het slot en trekt naar een klooster dat ver weg in de eenzaamheid van de Engelse bossen ligt. In het benedictijnenklooster Amesbury legt ze haar kroon en de purperen mantel af en wordt kloosterlinge, wat ze als kind al altijd had willen zijn. Na korte tijd weet men in het klooster niet meer dat ze ooit koningin was. Haar laatste levensjaren brengt ze door in afzondering.

Behalve Elisabeth van Thüringen en Eleonore van Engeland is er nog een derde heilige vrouw die niet kiest voor de pracht en de praal, de weelde en de schijn van het adellijke leven met macht, maar voor de medemens, zonder uitzondering. Ook zij kiest niet voor de gescheiden lijn tussen het 'ik' en het 'jij' — de goeden en de slechten, de rijken en de armen, maar voor het 'wij' van de barmhartigheid. Ook zij weet dat wie gelooft allereerst aandacht moet besteden aan de 'melaatsen', zowel lichamelijk als geestelijk. Zij realiseert wat paus Franciscus vandaag de „Kerk van de armen”, de „Kerk van het volk” noemt.

Renate is de echtgenote van de Beierse hertog Willem V de Vrome. Voor de opvoeding van haar tien kinderen doet ze geen beroep op dienaars, meiden of leerkrachten. Voor haar is de opvoeding de taak van de moeder. Ze leert haar kinderen God beminnen en hun bezittingen met armen delen. Haar devies voor een voorbeeldig leven luidt: stel niet de vraag „Hoe moet ik het doen zodat het me goed gaat?”, maar „Wat kan ik doen zodat het de anderen goed gaat?”. Elke dag bedient ze twaalf armen (naar de twaalf apostelen) aan haar tafel. Elk jaar schenkt ze aan 72 armen zelf genaaide hemden of mantels. Daarmee

treedt ze in de voetsporen van de 72 leerlingen die Jezus uitzond (Lucas 10). Ze naait en stikt ook gratis gewaden voor priesters en katoenen doeken voor de kelken. Haar man laat de Michaelskerk in München bouwen. Met haar vermogen wordt het Sankt-Elisabethziekenhuis voor armen en hulpbehoevenden opgetrokken. In hun laatste levensjaren leggen Renate en Wilhelm het hertogenkledij af en leiden ze een leven als eenvoudige mensen.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

22 maart, 10 uur, Braambos op VRT één (herhaling op Canvas omstreeks 23.30 uur). Na een Close-up op de passiespelen in Tegelen in Noord-Limburg, dit jaar toe aan de zoste editie, getuigenissen van zusters en monniken over het gebed in *De kracht van de stilte*. Die Godzoekers dagen ook de kijker uit te zoeken op welke manier stilte een plaats krijgt in diens leven. Vervolgens de slotaflevering van *Vlamingen en Rome*, vierdelige miniserie met thematische wandelingen door de Eeuwige Stad. Vandaag staat de dialoog tussen het christendom en andere wereldgodsdiensten centraal. Mgr. Jan Dumon neemt de kijker mee naar plaatsen in Rome die voor hem belangrijk zijn: Santa Sabina, de grote synagoge van Rome en de grootste moskee van Europa aan de rand van de stad. Afsluiten gebeurt bovenaan de Spaanse Trappen bij de Gemeente van Jeruzalem.

De vrome kudde

Opa Ingezonden door Jan Umans

Ik liep in het park te wandelen met mijn kleindochter. Zij pakte iets van de grond en wilde het in haar mond stoppen. Ik nam het haar af en vertelde haar dat niet meer te doen. Ze keek verwonderd.

—Dat doe je beter niet, omdat het op de grond gelegen heeft. Je weet niet waar het overal is geweest. Het is vuil en waarschijnlijk kleven er bacteriën aan. Bacteriën maken kleine meisjes ziek en daardoor voelen ze zich beroerd.

Nu keek mijn kleindochter me in volle bewondering aan en vroeg:

—Opa, hoe weet jij al die dingen? Je bent zo slim!

Ik antwoordde snel:

—Alle opa's weten dat. Het hoort bij het opa-examen. Daar moet je voor slagen, anders kun je geen opa worden.

We wandelden enkele minuten in stilte door, ze was duidelijk die informatie aan het verwerken. Riep ze ineens:

—Oh! Ik begrijp het. Als je dat examen niet slaagt, moet je oma worden.

Ik glunderde.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

zwaantje sporter	gebied boom- vrucht	judo- graad slaghout	narig- heid	vulkaan- mond gelijk
→	2	↓		↓
despoot meld- plaats			Bijbelse vrouw doelman	9
→			Engels graaf- schap projectiel	
hert toilet- artikel	6	troep geestelijke		8
→		7		
verhinde- ring	ingezet stuk	nauwelijks landbouw- werktuig	4	familieid
→		3	zijde v.e. schip	dieren- geluid bijwoord
deel v.e. vinger kunst- werk			5	
→	1	reeks	papegaai	

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: WONDERLIJK

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---